

Priopćenje za medije

Luxembourg, 15. rujna 2021.

Nadzor koji se provodi nad državama članicama nakon što im je pružena financijska pomoć prikladan je instrument, ali ga treba usavršiti

Europska komisija provjerava ostaju li države članice za koje je dovršen program makroekonomske prilagodbe odlučno na pravom putu, na korist samih država članica i njihovih zaposlenika. Europski revizorski sud (Sud) ispitaio je strukturu, provedbu i djelotvornost nadzora nakon isteka programa koji je obavljen nad pet država članica (Irska, Portugal, Španjolska, Cipar i Grčka) koje su nakon financijske krize iz 2008 primile financijsku potporu. Revizori su zaključili da, iako je nadzor prikladan instrument, njegovu učinkovitost umanjuju nejasni ciljevi te nedovoljna usavršenost i usmjerenost na provedbu. Stoga se preporučuje preispitivanje tog procesa i relevantnog zakonodavstva, osobito radi uključivanja nadzornih aktivnosti u europski semestar.

U razdoblju 2010. – 2013. Irska, Grčka, Španjolska, Cipar i Portugal primili su financijsku pomoć u ukupnom iznosu od 468,2 milijarde eura. Zakonodavstvom EU-a propisano je da se države članice za koje je dovršen program makroekonomske prilagodbe moraju staviti pod dodatan nadzor. Stoga se nad Ciprom, Irskom, Portugalom i Španjolskom trenutačno provodi nadzor nakon isteka programa. Nad Grčkom se provodi pojačani nadzor jer se smatra da u toj zemlji postoji izrazita mogućnost financijskih poteškoća koje bi vjerojatno imale negativne učinke prelijevanja na druge države članice u europodručju.

„Aktivnosti nadzora nakon isteka programa koje je Sud ispitaio bile su prikladne, ali potrebno ih je usavršiti”, izjavio je Alex Brenninkmeijer, član Europskog revizorskog suda zadužen za ovo izvješće. „Sud smatra da bi ovo izvješće moglo doprinijeti aktualnom preispitivanju sustava ekonomskog upravljanja u ekonomskoj i monetarnoj uniji. Također bi moglo doprinijeti raspravama o strukturi

U ovom priopćenju za medije iznesene su glavne poruke tematskog izvješća Europskog revizorskog suda. Cjeloviti tekst izvješća dostupan je na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

eventualnog nadzornog mehanizma za otplatu zajmova koji bi bio dijelom Mehanizma za oporavak i otpornost.”

Do svibnja 2021. svih pet država članica ispunilo je svoje obveze u pogledu otplate duga i ponovno dobilo pristup tržištu po prihvatljivim kamatnim stopama. Komisijin nadzor doprinio je ulijevanju povjerenja na financijskim tržištima, no nema dodatnih dokaza da je potaknuo provedbe reformi, djelomično zbog izostanka poticaja i kvalitetnih provedbenih instrumenata. Revizori su utvrdili da se Komisijin nadzor djelomično preklapa s praćenjem sposobnosti za otplatu duga koje nad istim državama članicama obavlja Europski stabilizacijski mehanizam. Preklapanja postoje i među nizom drugih Komisijinih aktivnosti, primjerice između nadzora nakon isteka programa i aktivnosti u kontekstu europskog semestra.

Komisijine analize stanja za pojedinačne države članice bile su općenito kvalitetne, no u objavljenim se izvješćima nije stavljao dovoljan naglasak na sposobnost država članica za otplatu duga. Informacije o otplatama zajmova često su bile nesustavno prikazane u različitim izvješćima, a u analizama rizika u pogledu sposobnosti otplate duga utvrđeni su određeni nedostatci. Revizori su uočili da zakonodavstvom nije predviđena velika fleksibilnost pri provedbi: čak i ako Komisija ocijeni rizik od neotplaćivanja duga niskim, ne može obustaviti nadzor ili smanjiti učestalost izvješćivanja. Osim toga, za četiri države članice pod nadzorom nakon isteka programa Komisija nije službeno odredila koje strukturne reforme namjerava pratiti. U nekim slučajevima reforme država članica čiju je provedbu Komisija pratila nisu bile one koje su dogovorene u okviru programa makroekonomske prilagodbe.

U okviru pojačanog nadzora države članice dužne su donijeti mjere za otklanjanje poteškoća vodeći računa o preporukama koje su im upućene u okviru europskog semestra. Slično tome, u okviru nedavno odobrenog Mehanizma za oporavak i otpornost države članice moraju objasniti kako njihovi planovi za oporavak i otpornost doprinose suočavanju s izazovima utvrđenima u preporukama koje su im upućene. Svrha je Komisijina nadzora provjeriti napredak koji je određena država članica ostvarila u suočavanju s izazovima koji su pred njom, u skladu s preporukama tog zemlji. Međutim, iako je ista radna skupina Komisije odgovorna za upravljanje provedbom Mehanizma za oporavak i otpornost i za koordinaciju europskog semestra, ona nije zadužena za pojačani nadzor. Revizori smatraju da bi Komisija trebala razmotriti uključivanje nadzora nakon isteka programa i pojačanog nadzora u europski semestar te dogovoriti s relevantnim nacionalnim tijelima detaljan popis reformi koje treba pratiti.

Kontekst

Ovim se izvješćem dopunjuju prethodne revizijske aktivnosti Suda povezane s financijskom pomoći državama članicama i ekonomskim upravljanjem EU-om (u okviru paketa od šest mjera, paketa od dvije mjere i europskog semestra).

Tematsko izvješće br. 18/2021 „Komisijin nadzor nad državama članicama za koje je dovršen program makroekonomske prilagodbe: prikladan instrument koji je potrebno usavršiti” dostupno je na internetskim stranicama Suda (eca.europa.eu).

Kontakt za medije

Služba Suda za odnose s medijima: press@eca.europa.eu

Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553 547

Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502